

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

F V Ljubljani 14. jan.

Znano je, da je nam Slovencem vlada glede šol v narodnem obziru (povsod neprijazna. Na Štajerskem se učitelji v protivni tabor vabijo in s silo gonijo. Odgojišče učiteljstva je germanizirano, agitacija za nemščevalno šolo povsod huda. Na Koroškem se slovenščina povsod izriva. V Primorju se laščina na stroške našega jezika podpira, in celo v Gorlškem vlada skuša nemško zagozdo med slovenske in laške šole ugnati.

Posebno v zadnjem času pak se je vlada z vso silo vrgla na kranjsko šolstvo, da tudi tukaj narodno življenje prikrči na korist nemškutarjenja. Ondan je postavila dva odpadnika: Pirkerja in Vrečka za šolska nadzornika. Zdaj dela dosledno v tem smislu naprej.

Te dni smo brali v vladnih listih, da so Slovenci v Kranjskem šolskem svetu popolnem pali. Ta svet ima nemškovalno večino, torej je naravno, da je istina, kar so ti poročali: nemškutarstvo dela hude naskoke na narodno šolo na Kranjskem, na podlogo narodne omike. Zbira se takoimenovani „Schulpfennig.“ Kdo spravlja denar, ki se za ta namen po deželi nabira, to se ne vé. Nihče nobenega računa ne poklada. Zdi se nam, da imajo oni prav, ki trdijo, da se iz teh krajcarjev vzdržuje agitacija za nemškutarstvo in učitelje in za nemškutarški časopis, ki so ga vladni učitelji v Ljubljani ustanovili. Kar za vse to manjka, dodaje „disposicionsfond.“

V zadnji seji šolskega sveta pak je šla nemškutarstva večina še dalje. Za mesto na učiteljski pripravnici ljubljanski je bilo več slovenskih kandidatov. A nobeden teh niti v „terno-nasvet“ prišel, temuč nasvetovani so nemško-hlineči se individui, kakor: Zima, nekov Tribnik iz Celja, in nekov Vizjak. Dalje so nasvetovali za okrajnega šolskega nadzornika v Leskovcu, kjer je načelnik Polak odstopil — nemškutarja Linhart in Eppicha. Oba slovenski niti ne znata. Povsod se torej Slovenci prezirajo v domači deželi in nastavljajo se tuje, ali tujcem služiti.

Za vse to pride dan povračila, — ako ne omagamo v vztrajnem narodnem delu in ako z nami vred ne pade velika ideja, kar za boga! ne bo! —

Ali nekaj je v stvari, kar moramo z vso odločnostjo grajati. Namreč to, da narodni ljudje, narodni školniki odstopajo in protivniku svobodno tla prepuščajo. Tako na primer je ondan odstopil učitelj g. Močnik okrajno šolsko nadzorstvo za kamniški okraj — samo ker je čul, da je Pirker imenovan —, in zdaj je zopet Polak, drugi nadzornik mesto odložil. Zakaj to? Kaj je iz tega dobička? Nobenega dobička, temuč velika izguba! Na

oba kraja prideta aranžirana nemškutarja, ki utegneta našim šolam neizmerno škoditi.

Pasivni upor naj velja na državopravnem polju. A na drugih mestih ne smemo rok križem deti, ne smemo tal sovražniku popuščati, temuč sami držati in sami obdelovati kar koli mogoče. In če kje, velja to v šoli.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Gališko bode imelo v državni zbor voliti iz skupine velikih posestnikov 19 poslancev (dozdaj 13), iz kmetskih občin 27 (dozdaj 18), iz mestne skupine 14 (dozdaj 7). Kako pravična je ta razdelitev poslancev, se vidi iz tega, da se mestni poslanci podvojé, kmetski skupini pa samo tretjina več od prejšnjega števila privoli, tako da, kakor „N. fr. P.“ sama priznava, v Galiciji stoprv na 180.000 prebivalcev kmetskih občin pride en poslanec, v Bukovini na 160.000, na Moravskem na 150.000, na Češkem na 130.000, na Nižje-avstrijskem pa na 125.000.

Ogerski državni zbor je 11. januarja zopet začel svoje zasedanje in bode sesija trajala do konca marca ali začetka aprila. Najimenoitnejši predmet posvetovanja bo proračun za l. 1874 in finančnemu ministru bo težko šlo na vse napade odgovarjati, kateri mu preté od leveice.

Nedavno v Pešti tiskana knjižica „*Kroatien auf der Marterbank*“ je v živih barvah slikala vso neznano korupcijo Rauch-Vakanovič-vega paševanja. To knjigo je spisal neki Sinkovič, bivši pisac Vakanovičev, kakor se zdaj kaže, podkupljiva ničvredna oseba. Te dni je namreč v „P. Ll.“ preklical, da bi on spisal bil knjigo in naravnost obdolžil hrvatske narodne poslance Mrazoviča, Vončino in Miskatoviča, da so oni njega podkupili, sicer pa skoro vse sami spisal. Omenjeni trije poslanci zdaj v vseh časopisih razglašajo, da so te izjave Sinkoviča tendenciozne laži in da bodo tega nesramnega obrekovalca tožili pred sodnijo. — Sinkovič in enaka drhal so orodje, s katerim se viteški Magjari borujejo zoper Hrvate. Prav pošteno društvo to! — Sicer pa je Sinkovič sedaj zopet preklical vse, kar je proti hrvatsko-narodnim poslancem bil pisal in reče, da ga je magjarska policija prisilila, dotično pismo podpisati.

Vnanje države.

Gledé prihoda **ruskega** grofa Švalova pišejo „Times“: „Angležko je carju že naznanjalo svoje namene; ruskim osvovjivam v srednji Aziji se tako dolgo ne bodo Angleži ustavili, dokler natanjko naznačene meje niso prekoračene; sicer pa bi bil casus belli; neodvisnost Afgistana hočemo proti vsakemu napadu braniti.“

Francoska narodna skupščina je nadaljevala posvetovanja o najvišjem svetovlastvu za naučne zadeve. Corcelles je poslanstvo pri papežu prevzel. Mac Mahon in še nekateri drugi generali so prosili za odpust, da so šli k pogrebu Napoleonovemu, v Chiselhurst.

Na vzhodu bodo stvari vendar le dozorele, pa drugače, kakor se je do sedaj mislilo. Angleži se vsled svoje koristolovne politike vedejo zmiraj kakor varhi Turčije. Ali če sedaj nastane kaka vojska med Rusijo in Turčijo, Rusom ne bode težko, napraviti Angležke diverzije v Aziji, kjer podjarmljena ljudstva že komaj čakajo, da bi otresla angležki jarem. Tako smatrajo stvar Angleži sami.

Tudi **Japanci** dobé svoj državni zbor. Sedanji Mikado (japonski cesar) je prosto-voljno sklenil, svoje Japance z ustavo osrečiti. Zastop bo, kakor pri nas, dvojin: gospodska hiša in izvoljeni državni zbor bo štel 600 poslancev. Volitve se bodo, kakor „Wand.“ iz Yokohame poroča, skoro vršile in se bo državni zbor še to leto odprl. Veliki knez Alexis se je podal v Yedo, kjer se bo baje z Mikadom sešel.

Dopisi.

a. Iz Gorice, 11. januarja. [Izv. dop.] — Uže lani so se začele trositi v razne dunajske časnike in posebno v „Deutsche Zeitung“ in v „N. F. Presse“ brzozjavne vesti in tudi obširnija poročila iz Gorice, katera so bila resnici navadno toliko podobna, kolikor sneg sajem. Toda lanska poročila, posebno v „D. Zg.“ so bila vsaj duhovito pisana, pikantna in zato se jim je še lahko prizanašalo. Letos pa priobčujeta ista časopisa tako neslane, sem ter tje prav bedaste, telegrame in dopise iz Gorice, da domači človek, kateri je bere, v resnici ne ve, ali bi se nad njimi jezil ali pa na ves glas smijal. Brali smo n. pr. telegrame, da se je ustanovil v Gorici permanentni odsek socijal-demokratov, kateremu so pristopili vsi udje Garibaldijeve družine; — da je vsa soška dolina pod vodo; — da ste se v Ipavi pogreznila dve hiši in z vsem kar je bilo živega in neživega v njih popolnoma zginili. Te dni smo zopet brali naj prej v „N. F. Presse“ potem v drugih dunajskih listih in za njimi v Ljubljanskem Tagblattu, v „Görzer Zeitung“ i. t. d., da se v Gorici snuje **ново** slovensko politiško društvo, katero se ima po sprejetem dr. Lavričevem predlogu „Soča“ imenovati. Da se je to društvo popolnoma sprlo s klerikalci in da je po živahni razpravi bre z pridržka pripoznalo ustavo. (Sic!) Ali nij to jako zanimiva vest? pa nobeden slovenski list je neče ponatisniti? Mari se jezijo, ker smo goriško-slovenski liberaluhi kar na vrat na nos ubežali v ustavaški tabor in hočejo s trdovratnim molčanjem zagrniti sramotno rano, katero smo s tem nepremišljenim udarcem zasekali dosedaj vselej kompaktni zvezi staro- in mladoslovenskih federalistov? Da, da! naši stari so imeli prav, ko so koderkoli pridigovali, da bomo mladi na vse zadnje zavozili. Zdaj že ves svet ve, kar je goriški korespondent na vse vetrove raztrobil, — da smo čez noč ustavaki postali.

Pa šalo na stran in pečajmo se raji z dopisuni, kateri s takimi, izmišljenimi, ali krivo zasuknenimi novicami denar služijo, da ne rečem denar kradejo in ob enem javno mnenje zapeljujejo.

Lanskemu korespondentu „Deutsche Zeitung“, kateri je navadno precej hudobno in posebno nam Slovencem nasprotno sicer pa vselej prav pikantno pisal, je menda real-kino vodstvo po končanem šolskem letu „pos“ podpisalo. Na to so obmolknili nekoliko časa nemški listi o goriških zadevah — razen „Triester Zeitung-e“, katera je dalje časa ostro polemizovala z goriškim „Izonzo“-m in sem ter tje tudi „Sočo“ postransko drezala. Polemiko je vodil znan goriški advokat, katerega je „Narod“ nekdanj Dežmanu primerjal.

Letos pa so prišli novi kulturonošci in med njimi posebno eden, kateri so vzeli predale „N. F. P.“, „D. Z.“ in „Triesterce“ v najem, da poročajo vesoljnemu svetu o takih goriških dogodkih, o katerih mi domači Goričani niti ne sanjamo. Zraven tega imajo še svoj organ. Začasno od smrti prebujeno „Görzter Zeitung“, katera navadno prebavlja one notice, ki so jih dan poprej v dunajske liste poslali nje lastni patroni. Kdo izmed nas je kedaj vedel, da v našem filisterskem mestu, v naši sredi, živé in rojavajo socijalni demokrati, pravi „Garibaldicigudigumigu-rovarji“, ker so v tako ozki zvezi z največjim italijanskim „Rovarjem“; kdo izmed naših učenjakov je do zdaj zasledil na Vipavskem tako mehka tla, da se v nju lahko kar cele hiše pogrezajo? — kdo je že videl deročo Sočo vzdigniti se nad visoke njene bregove in zagrniti celo obširno dolino? In da je uže 4 leta obstoječe društvo „Soča“ te dni dobilo novo sestvo v Gorici: „Soča“ št. 2“, ali bolje „Neue freie Soča“, ker se je postavila z „N. F. Presse“ in „N. F. Kikeriki“ na enake tla, na ustavna tla, — komu izmed nas nij bila ta jako zanimiva vest — čisto nova, ko so jo med brzjavami priobčili dunajski listi? Dr. Lavrič je moral čutiti, da se mu udirjajo v stari Soči tla pod nogami, ker si je za našim hrptom osnoval novo Sočo, o kateri še dan denes nič druzega ne vemo, nego da je ustavaška in da ji predseduje dr. Lavrič, katerega odpad od federalistične stranke bo gotovo hudo osupnil vse naše više in niže kroge. „Tu imate zdaj, poreče sveta „Danica“ od vere i. t. d.“. Vidim, da sem uže zopet v šalo zagazil, a da se mi kaj tacega v tretje ne pripeti, naj sklenem s kratko anekdoto iz življenja nekega žurnalista.

V Trstu je živel, še nij mnogo let od tega, nek uradnik telegrafičnega urada z obilo družino, pa pičlimi dohodki. Ker nijso ti zadostovali njegovim potrebam, pomagal si je z dopisovanjem v razne nemške časnike. Pa tudi to mu nij še neslo zadosti. Enkrat je bil v prav posebno hudi denarni stiski in čujte, kaj si zmisli, da si iz nje pomaga. Sestavi oster članek, proti enemu izmed prvih tržaških trgovcev; v njem graja izmišljene nerednosti v njegovih magazinih in delavnicah, da so delavci v njih preravno plačani i. t. d. S tem člankom gre k onemu trgovcu in sklicevaje se na svoje dolžnosti kot vestni žurnalist, mu naravnost pove, da misli članek v časnikih priobčiti. — Trgovca to nekoliko potrese; on odgovarja, da o vseh v sestavku navedenih nerednostij prav nič ne ve, da se pa hoče o njih prepričati, in če so,

jih nemudoma odpraviti. Segne v žep ali v Wertheimerco, tega ne vem natančno, in stisne vestnemu žurnalistu listek v roko, ki je bil kakor krajcar, krajcarju podoben — stotak. Žurnalist gre in ne priobči ničesar.

Ko mu čez nekoliko tednov zopet suša nastane v žepu, poskuša drug enak eksperiment. Kaj bi ne, saj se je prvi tako izvrstno obnesel? Spiše prvemu jako podoben sestavek, proti nekemu po vsem trgovskem svetu znanemu trgovskemu društvu in ž njim se poda k društvenemu ravnatelju rekoč, da so ga zatirani delavci naprosili, naj o njihovih revah in o raznih nerednostih v društvenem poslovanju v časnike piše in da se on kot vestni žurnalist ne more odtegniti tej človekoljubni nalogi. Ravnatelj se kaže nekako osupnenega in pravi, da so mu vse te neprilichnosti čisto neznane; da je jako hvalevredno prizadevanje gospoda žurnalista in da se hoče z gospodi društveniki nemudoma posvetovati, kaj bi bilo o tej zadevi početi, v ta namen naj bi mu izvolil žurnalist izročiti članek in naj bi se za par dni zopet k njemu potrudil, društvo bode gotovo njegovo zaslugo spodobno priznalo. Žurnalist odda svoj članek in zapusti ravnatelja z veselo nado, da mu bogato društvo vsaj par stotakov prizna za pošteno njegovo ravnanje.

Ravnatelj pa se zaničljivim posmehom vsede ter spiše in odpošlje precej dolg telegram, — jaz ne vem več kam, a to vem, da je dobil pošten žurnalist kmalu potem določen ukaz — da mora Trst v 24 urah zapustiti in se podati v jako oddaljeno mesto, kamor je bil premeščen. —

To anekdoto sem priobčil v poduk tukajšnjim nemškim korespondentom, kojih glavno geslo je: „S trebuchom za kruhom“!

Iz ptujske okolice 7. jan. [Izv. dop.] (Feuerwehr. — Dačni urad.) Na Ptujju je že dolgo časa društvo „Feuerwehr“. Da so Slovenci večkrat nasprotniki takih društev, kriva so ta društva sama, ker gornijo preveč svoj(?) „tajčtum.“ Na Ptujju še sicer nij prenapeto, le nekoliko udov je, ki vedno kriče za svojo Germanijo. Tak kričač je nek dr. Mihelitsch, odvetniški koncipijent. — Ko so imeli gasilci v Zagrebu „Fahnenweihe“, dobilo je ptujsko društvo lepo zastavo z narodnimi barvami. Pa zgoraj omenjenemu gospodku se to nij dopadalo. Predlagal je, naj se z zastave „rudeče“ izreže, in za kako neizmenljivo reč porabi. Purani in neke rogate živali tudi ne morejo rudečega trpeti. Večina udov je vendar protestirala proti temu predlogu. Oj človeče! ker ti slavjansko tako škodi, hodi raji v „rajh“; med Slovenci še znaš od kaj rudečega nadubo dobiti, — a naduha spravi od kruha, vsaj pri Slovencih. — Pri dačnem uradu se še zmirom surovosti nahajajo. Posebno g. V. . bi si iz tega predmeta odliko zaslužil. Ženkica, pozabivši neko pobotnico doma, prosila je jokaje, da bi ji pobotnico napravili, ker je daleč doma, bi tedaj rada svoj posel opravila. Grozenska jeza se je tega gospoda prijela in z pozdravom: „teuffisches Weib, bist du denn der Hölle entsprungen,“ jo je po glavi v okolici ušes „naribal.“ Še le uradnik g. Kr. je za njo prositi moral, da je dobila, zakar je prosila, ko je prej surovo zmerjana bila. Ubogo babče se je moglo vsakemu smiliti.

Iz Ljutomera 11. jan. [Izv. dop.] (Na učiteljskem shodu) našega lju-

tomerskega okraja, ki je bil sešel se 30. dec. 1872 so govorili sledeče: Učitelj Blaže Pernišek, kateri uči kmetijstvo na ljutomerske kmetijski šoli, v 4. in v 3. razredu ljudskih šol in bode ob nedeljah po poldne tudi po vaseh učil kmetovalce, je govoril o tem: „kolika dolžnost veže narodnega učitelja, da se briga za podučevanje v kmetijstvu“. Ob kratkem načrta, kako naj bi se učilo kmetijstvo v narodnej šoli in nasvetuje kolegom strokovnjaške bukve za samoučila, ker jim nij bilo priložnosti izučiti se v kmetijstvu. — Učitelj Miklošič iz Maribora je govoril o analitično, sintetičnej metodi podučevanja; Kryl, učitelj tukajšne realke razlaga kartografijo. On je tudi predsedoval temu društvu. — Sploh smemo s šolstvom in školniki našega okraja zadovoljni biti.

Iz Šoštanjja 11. jan. [Izv. dop.] Teden pred božičem napade, kakor v „Slovenskem Narodu“ že povedano, blaznost občespoštovanega, izvrstnega učitelja, L. Kranjca, na Paki v okraju Šoštanjskem. Obžalovanja vredni nesrečnež je bil iskren narodnjak in ljubljenec faranov, dokler je pri zdravi pameti svoja dela redno opravljati mogel. Ali zdaj, ko mu je nemila osoda nado boljše prihodnosti skalila in nezgoda najdražji zaklad uničila, je zapuščen, in nij se našlo kako dobro sree, da bi mu bilo že v prvem hipu zdravnika preskrbelo, kateri bi gotovo že bil prvo pot do kake norišnice poiskal. — Sicer je Paško županstvo, kakor se zagotavlja, zblaznost učitelja Kranjca že v prvih dnevih okr. glavarstvu naznanilo, ali to pri nas vsakdo vé, da se med Slovenjegradem in Škalsko dolino precej visoki hribi nahajajo, čez koje rešenje vložb ne more tako hitro dospeti. — Že je minolo dvajset dni in nij še sluha ni duha o pomoči od nikake strani! — Menda čakate, da k norosti še sestra divjavost pristopi?! —

A. J. Iz Gradca 11. jan. [Izv. dop.] Vaš dopisnik iz Gradca Vam poroča 31. dec. 1872 o strogo literarnem društvu, katero so hoteli slovanski (ne samo slovenski) dijaki vseučilišča tu osnovati. Stvar se je pa žalibog na drugo stran zasuknila — iz slovanskega društva nastala je starčevicijanska „Hrvatská Danica“. Žalibog pravim — kajti občeslovanskega literarnega društva na vseučilišču nam treba. Triletnica „Vendije“ na tehnični je svedočila, da tako društvo vspešno delovati more, treba je samo edinosti, marljivosti in vstrajnosti. Da do enacega društva na vseučilišču še nij prišlo, iščimo prvi razlog v neslogi med slovanskim dijaštvom. Ako pogledamo v razna društva, najdemo ga. „Slov. Beseda“ je naša čitalnica, društvo za zabavo in čitanje, a med dijaci — udi nahajamo skoro samo Čehe, Slovence in „tri“ Hrvato-Srbe. „Slovansko pevsko društvo“ obiskujejo samo Slovenci in 2 reci „dva“ poštena Hrvata. Kje so drugi Hrvati, Srbi, Čehi in tudi ostali Slovenci? bode vsak vprašal. No, nekateri so „božji voleki“ a večina njih zanemarja popolnem društveno življenje ali pa seje povsod neslogo. — In nova „Hrvatská Danica“! Ona sicer nij nova, kajti bila je propala, in se zopet oživela, da vdrugič zaspi. V tem spanju je vegetirala dalje brez članov, dokler se je letos zopet nijso usmili oni, kateri si stavijo menda glavni nalog, neslogo med slovanskimi dijaci sejati. Večino teh ljudi pošilja nam Reka — ono mesto, katero se je že pod hr-

vatskim, italijanskim in magjaronskim barjakom zbiralo, ter se za nemčurijo navduševalo. Čitati je treba oni dopis, katerega so vrlemu „Obzoru“ urinili in v katerem vstajenje „Danice“ naznanjajo. „Misao njihovo prihvate svi (sic) hrvatski dijaci i „Danica“ oživi“ itd. Mislite li Vi gospoda Starčevićanci, da razen Vas desetih, neima Hrvátov tu, ker pravite „svi“. Dalje čitamo v onem dopisu: „Izkustvo je velika nauka, a hrvatska mladež vidi, koliko je nesloga zadela domovini ljutih rana“ itd. Lepe besede — gola istina, a Vi niste mislili, da ž njimi sami sebe pobijate! Ako Vam je mar za slogu, zakaj se odločujete, zakaj niste zložni z drugimi Slovani, zakaj ne z ostalo večino hrvastke mladeži?! Da-li se ne spominjate več onih večerov, kateri so združili slovanske dijake v najlepši slogi, katero pa ste hoteli Vi Starčevićanci, z nedostojnim obnašanjem uničiti? Gotovo Vam je še v spominu triletnica „Vendije“, kajti tam ste hoteli javno Vaše ideje razširjati in potem, ko Vas je g. Dr. K. zavrnil, z nespodobnim obnašanjem odpodili najodličnejše goste one svečanosti. — Taka je tedaj Vaša sloga. „Bože daj samo ustrajnost“ pravite, a mi pristavimo: „slovanskim dijakom vseučilišča, da ustanove literarno občeslovansko društvo, katero so že pred dvema leti krstili imenom „Kolár“.

„Hrv. Danici“ pa priporočamo, da se pri svojih sejah, ako bo katere imela, uči iz knjige velikega Kolára Slovanstva.

Domače stvari.

— („Slov. Učitelja“) 2. štev. se je 12. januarja t. l. razposlala na celej poli, kar je izdajo zamudilo.

— (Slovensko gledališče.) Predstavljenje igre „Zapravljevec“ se je v ponedeljek zopet dobro izvršilo in gledališče je bilo natlačeno polno, da-si se je ta komad zdaj že v tretjič dajal. Igralci glavnih rol so svojo dolžnost vseskozi storili. Posebno pohvalno moramo omeniti g. Kocelja, ki je oskrbnika Volka osobito v zadnjih partijah mojstersko igral. Ravno tako dobro sta igrali gospodičini Odijeva in Podkrajškova. Gospoda Nolja — ki je duša slovenskega gledišča — kakor tudi g. Kajzela nam nij treba hvaliti, onadva vselej svoje mesto najčastneje izpolnita. Občinstvo take izvrstne proizvode hvalježno priznava.

— (Za sokolsko maškerado) se v Ljubljani delajo velike priprave. Dotični odborniki imajo pridno svoje seje.

— (V ljutomerski čitalnici) bode v nedeljo 26. t. m. veliki ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 kr. Vstop je dovoljen samo povabljenim. 2. februarja bo občni zbor in Vodnikova beseda. O tem pozneje natančnejši program.

— (Banka „Slovenija“) v Ljubljani je neki praški list zavoljo obrekovanja banke tožila.

— (Slovenci v Črni gori.) Iz privatnega pisma, ki je te dni prišlo v Gorico, poizvedva „Soča“, da imamo Sloveni v Črni gori malo kolonijo. Kajti sluga črnogorskega knjeza je Slovenec, iz Kanala na Goriškem doma. Ruski konzul v Cetinjah ima pa celo dve Slovenki v svoji službi; ena, kuharica, je Ljubljancanka, hišinja pa Dolenjka, Režika Bizjakova iz Rake. Znamenito pa je to, da ta mala, iz 3 osob obstoječa kolonija bere

dva slovenska časopisa: „Slovenski Narod“ in „Soča“. Pa s tem še niso zadovoljni! Naša Režika namreč piše i prosi, da bi jej gospod iz Gorice poslal še Preširnovne in Stritarjeve pesni in pa Razlagovo pesmarico, — „da bomo časi kako domačo zapeli.“ Tudi slovenskega koledarja želé, — „kajti tukaj so sami Grki, ki ne štejejo dnij tako, kakor jih mi.“ — O črnogorskem knjezu in knjeginji pravi pismo, da sta „neizrečeno prijazna,“ o Črnogorcih pa, da so „zelo lepi ljudje, pa se vendar ločijo od „kranjskih“ fantov.

— (Ukradene srne.) Na Krimu blizu Ljubljane živi kmetovalec, katerega so že dolgo na sumu imeli, da zraven kmetovanja v prostih urah lovi tudi divjačino, zlasti srne. Vendar se to temu možu nij dalo dokazati. Pa zgodi se, da se skrega s svojim sosedom. Nekega dne pretečenega tedna ulovi naš kmetovalec dve srni na dratne zanjke; sosed to poizvé in hiti v Ljubljano. Pové na šrang, da bo neki kmetič pripeljal dve srni skriti pod drvi v Ljubljano. Malo po tem se res pripelje kmetovalec, sedéč na visoki skladanici drv. Naznanja to in drugo, za kar je imel užitnino plačati, samo srn ne omenja. Mitninar pa preiskuje voz, najde srni in naloži kmetu 8 for. kazni. Mrmraje plača ter se v mesto peljá, da bi po prodanih srnih si vsaj to škodo popravil. Pa hudobni sosed je že naprej tekkel k mestni policiji, tatvino izdal in ko pride kmetovalec na trg, ga prime policaj, žene na rotovž, od tam s srnami na hrbtu k sodniji, kjer ga na 2 meseca ječe obsodijo. Menda ne bo več srn lovil.

— (Železna klobasa v dimu.) Te dni so se nekega večera ljubljanski lovci vrnili skozi vas V. v Ljubljano; tam se malo okrepčajo pri kupici vina, puške pa pusté v veži. Ko se odpravljajo, pogreša eden lovec svojo puško-dvocevko. Nazoči kmetje hitro sumijo, da jo je ukradel neki mož iz vasi, kateri se je za malo časa bil tudi v krčmi prikazal. Gredó do njegove hiše in stražijo tam, dokler ne pride straža, po katero so poslali. Potem preiskujejo vso hišo, mož taji na boga in vse svetnike, da nij nič ukral, še menj pa puške. Ničesa ne najdejo. Naposled pogleda eden kmetov v dimnik in reče smeje se: „Vi pa čudne klobase kadite.“ V dimniku je namreč visela ukradena dvocevka.

— (Slovensko uradovanje.) V Ljubljani se pri sodnijah vse — nemškó uraduje. Krivi so temu naši narodni advokati, ki nečejo slovenskih vlog delati. Čujemo da razen iz dr. Ahačičeve pisarnice, katera kakor se nam pripoveduje vendar tudi slovenske vlóge vlaga, iz nobene druge noben slovenski spis ne pride. Pa pravijo, da smo narodni radikalci če take nemarnosti grajamo!!

Razne vesti.

* (Čuden prešič — ali — prevarjen konjederec.) Z Gorenjskega se nam 12. jan. piše sledeča prav predpustna novica: „Ta teden je nekemu kmetu v Zalem Logu pri Železnikih prešič konec vzel. Kmet pošlje po konjederec v Loko, da bi mu unesrečeno mrtvazen odpravil. Konjederec iz Loke pride s svojim vozičem in konjičem ter naloži po svoji umetnosti crkovino na voz, pa jo pokrije s slamo, praprotjo in konjedersko plahto, se sam spredaj vsede in odpelje svoj plen. Pripelje se v Selca in vstavi pred krčmo „pri Jakelj-nu“, da bi z masecem

vina svojo žejno „dušo privezal.“ Med tem ko pije, pa pridejo čudni humoristi in nekaj tiho kihajo okolo voza. Ravno prej se je neki godec po imenu F. . božje kaplice tako do dobrega navlekel, da je očaku Noetu enako popolnem v nesvesti in omotici nekje za oglom ležal. Oni humoristi ali presneti hudobneži, ki so tiho okolo voza hodili, hajd! izvlečejo prešičji kadaver iz slame in stelje in izpod plahte, pa na mesto prešiča — godca Fuča noter denejo in vse zopet lepo pokrijejo, kakor je prej bilo. Konjederec je pil še en masec, malo z besedo pomoževal kakor se v krčmi spodobí, nazadnje pa iz hiše ven šel in sedel na voz: „hi! alo!“ In dirjal je z vozom do svoje konjedérjevine. Tam spreza in kliče svoje pomagače: „Enega fest prešiča sem dobil.“ Vzame plahto z voza, odgrne slamo in steljo in od straha nazaj odskoči, ko vidi da ima prešič zdaj črevlje in človeško glavo ter smrči kakor speč človek. Prvi hip je mislil da je zacoprano. Ohrabriši se stopijo bliže in spoznajo godca F. . a. — Le-ta je zdaj po vsej pravici strašno hud na tiste, ki so ga naložili. Ko bi izvedel kdo so ti poredneži, „eno tako bi jim zagodel, da se jim ne zdi“ — pravi, ali vse zastonj, še mi nismo mogli izvedeti kdo mu je to storil.

* (Slovenecem, ki ruski čitajo) priporočamo (ker smo dobili v tej stvari mnogo vprašanj in smo se torej informirali) naj naroče ruski časopis „Nedelja“, katera vsako nedeljo izhaja v Peterburgu. Program „Nedelje“ ima sledeče oddelke: 1) Uvodni članki. 2) Politika. 3) Gubernska kronika v obče in članki o zemstvih. 4) Beletristika. 5) kritika. 6) Zmes (članki naučni.) 7) Feljton. 8) Bibliografska izvestja. V prvih številkah 1873 izdaja Turgenevo novo povest: „Ruski Nemec i reformator.“ — Narodnina se sprejema v Peterburgu „v redakciji „Nedjeli“ na uglu Ivanovskoj i Kabinetsoj, dom' Matuševiča, kr. Nr. 23“ in stane za pol leta 4 rublje.

* (Slovanje v Parizu) so imeli na silvestrov večer shod, o katerem tudi francoske novine „Republique française“ in drugi listi poročajo. Pelé so se narodne slovanske pesni kakor „Hej Slovani“ „Kde dom je moj“ itd. Napivalo se je slavi francoskega naroda in republike. Neki g. Hulek je napil srečnemu zedinjenju vseh Slovanov, Poljak Mikoszewski pa na zedinjenje Poljakov in Rusov in vseslovansko federacijo. Govoril je en Srb, in nek Hrvat Pere je francoski napil na zvezo Slovanov s francosko republiko.

* (Vseučilišče iz Derpta), kjer se v nemškem jeziku podučuje, namerava ruska vlada preložiti v Vilno ali Polock ter uvesti ruski, kot učni jezik. Prav tako!

* („Budnost“) počne skoro v Belgradu izlaziti; urednik mu bo poznati publicista Ljubomir Kaljevič, bivši urednik „Srbije“.

* (Dunajske pivarne) so v velikih stiskah vsled tople letošnje zime, ker od nikoder ne morejo ledú dobivati; plačajo ga že po 1 gld. cent, ko so ga druge leta za 5 do 10 kraje. dobivali. Nekoliko pivarjev in mesarjev skuša led iz Ruskega uvažati in dobivajo vsaki dan cele vlake 5 do 8 colov debelega ledu. V Trst privažajo le iz Korškega.

* (178 letni starček), Jožef Martino Continho z imenom, živi v Rio-Janeiri v Braziliji. Imel je 6 žen, katere so mu rodile 42 otrok in po teh ima zdaj 123 vnukov, 86 pravnukov, 23 prapravnukov in še 20 otrok od teh. Mož je neki še prav čvrst in pri polni pameti.

Narodno-gospodarske stvari.

— Cesarjevič Rudolfova železnica tako malo nosi, da bo letos država; katera je garantirala 5% delničarjem te železnice, moral pet milj. gld. doplačati. Namesto 5,592.630 gold. nesejo vse črte stoprv 199.887 gold. Crta Ljubljana-Trebiž je v proračun postavljena z 817.009 gld.; koliko v resnici vrže, nij povedano.

— Delniško vinarsko društvo se v Zagrebu ustanavlja. Nad 200 oseb se je oglasilo pri g. Štrigi da hočejo sodelavati v tem društvu. Trojedna kraljevina z letnim pridelkom 4 milijonov veder vina — vsa Nemčija tudi samo toliko pridelala — bi gotovo dala najvspešnejše delati vinarskim društvom.

— Hrvatska „kraljevina“ spada med najboljša hrvatska vina. Vendar se nam skoro neverjetno zdi, da bi neki g. Štriga, kakor „A. Z.“ poroča, 17 avstr. veder bil prodal za 4080 gld., tedaj vedro za 240 gold. ali boteljo za 3 fr.

— Iz Banata se nam piše: Lanska letina nij tako dobro izpala, kakor smo pričakovali in kakor bi nam res trebalo po dveh slabih letinah. Poletna in pozimna pšenica se je slabo nasula, samo koruze smo obilno dobili. Pa kaj nam vse pomaga, dokler velik del naše rodovitne zemlje pod vodo leži in če se ta odteka, vendar tako mokro ostane, da vsaka setev segnije. Sam presvitli cesar je sicer tukaj potoval, ogerska vlada nam je obetala, da bode regulirala reke in struge, pa dozdej se še ničesa nij zgodilo.

— Rusko-ogerska banka se snuje v Pešti s kapitalom 15 milijonov gold. v srebru.

Javna zahvala.

Od slavne ljutomerske čitalnice sem prejel 10 gld. za revne učence tukajšnje šole; za dar se v imenu obdarovanih javno zahvaljujem.

V Ljutomeru, 13. jan. 1873.

J. Lapajne.

Plučna sušica je ozdravljiva!

dokazano v knjigi, katera je ravnokar v 8. natisu na dan prišla in katerej uže mnogotisoč novospomlad življenja zahvaljuje. Način lečenja je vsakterniku razumljivo popisan od M. Auerbach-a. **Zdravljenje je prosto, stroški mali, povsod rabljivo, vspah radikalni.** Dobiva se na pošiljatev 1 tolarja 5 sreb. grošev = 2 gl. = frank. 40 Čts. od (247—11)

J. V. Albert-u

München, Maximiliansstr. Nr. 37.

Dunajska borska 14. januarja.

(Telegrafično poročilo „Slov. Naroda“.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld. 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 " 85 "
1860 drž. posojilo	101 " 75 "
London	108 " 95 "
Kreditne akcije	327 " 25 "
Akcije narodne banke	979 " — "
Napol.	8 " 67 "
C. k. cekini	— " — "
Srebro	106 " 75 "

Št. 480.

Služba

okrajnega živinozdravnika

je na Vranskem z letno plačo 150 gld. a. v. in drugimi službenimi dohodki za oddati. — S to službo je tudi privatna praksa v celi savinski dolini gotova. Prošnje z dokazi sposobnosti k tej službi in znanja slovenskega ali katerega drugega slavjanskega jezika, naj se nam do 20. februarja 1873 pošljejo. (19—1)

Od okrajnega odbora na Vranskem 26. decembra 1872.

Načelnik: E. Schaur.

Tujci.

14. januarja.

Europa: Witirnitz iz Dunaja. — Bergline iz Vidma. — Černe iz Tomaja — Golob iz Gorice.

Pri Elefantu: Dolenc iz Vipave. — Galvarbicher iz Pečuha. — Aufhäuser, Stern iz Zagorja.

Pri Malicju: Tuschauer, Sernuc, Rukel, Lövinger, Weiss iz Dunaja.

Pri Zamorecu: Salošček, Mauthemer iz Rač. — Plaber iz Rač.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—6)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Opomenica.

Konkurzi: (Iz u. L. Z. 10. jan.) C. k. podzaloga tobaka v Mokronogu, do 20. jan. v Ljubljani. — Služba učitelja, cerkvnika in orglarja v Zaspu, 210 gld. na leto, do 20. jan. pri okr. šolskem svetu v Radolci. — (Iz u. Gr. Z. 10. jan.) Učiteljska služba v Jarenini, 400 gld. do 1. febr. pri okr. šolskem svetu v Mariboru.

Oferti: (Iz u. L. Z. 10. jan.) Pri c. k. rudarskem ravnateljstvu v Idriji potrebujejo 2000 vaganov pšenice, 2000 v. rži, 600 v. koruze, do 31. jan.

Eksekutivne dražbe: (Iz u. L. Z. 10. jan.) Posestvo Ferd. Severa, 20. jan. v Mokronogu. — Pos. Ant. Brajerja v Sostru, 187 gl. 29. jan. v Ljubljani. — Pos. Fr. Kopača v Podgradu, 1774 gld. 29. jan. v Ljubljani. — Pos. Mih. Jamnika v Lanišah, 2312 gld. 29. jan. v Ljubljani. — (Iz u. Gr. Z. 10. jan.) Posestvo Jak. Turnšeka v Šusmi, 1130 gld. 20. jan. v Šmarji. — Pos. Mih. Zabukoška v Ponikvi, 4269 gld. 16. jan. v Šmarji. — Pos. Jurja Klazina v Podovi, 3722 gld. 99 kr. 17. jan. v Mariboru. — Pos. Jož. Lokana, 670 gld. 30. jan. v Sevnici.

Umrlji v Ljubljani

od 10. do 12. januarja 1873.

Fried. Anzinger, v posilni delalnici, 14 l. peritonitis. — And. Lazar, stanovavec, 60 l. na oslabiljeni moči. — Marija Leben, vdova, 60 l. marasmus. — Jan. Oblak, 1 1/2 l. — Marija Müller, sirotica, 73 l. na plučnem mertudu. — Marg. Zalar stanovalka, 66 l. v bolnišnici, na oslabiljeni moči.

Zobi in zobovje

se brez bolečine nastavljajo po najnovejšem umetnem načinu, brez da bi se še nahajajoče korenike odpravile.

Zobe zamašuje in vse zobne operacije z mamilom in brez mamila ter brez odškodovanja opravlja

(18—1)
A. Paichel,

zdravnik za zobe iz Gradca, stanuje v „Zvezdi“ št. 37, v Cetinovičevi hiši v 1. nadstropji. — Le kratko časa.

Razglas hranilnice Ljubljanske.

Društvo kranjske hranilnice je v občnem zboru 29. t. m. sklenilo: Hranilnica kranjska v Ljubljani poviša od II. semestra 1873 dalje obrestno mero vložnega denarja

od 4 1/2 na 5 0/0;

plačevala bode tedaj

od 1. julija 1873 dalje

svojim udeležencem obresti po

5 gold. od 100.

Računila bo obresti, ne kakor do sedaj po celih, ampak po pol mesecih, tisti, ki vloži kapital prvega pol meseca, dobi obresti od 15. tekočega, tisti pa, ki vloži v drugi poli meseca, od 1. dne prihodnjega meseca. Pri izplačevanju vsega, ali le dela kapitala v prvi poli meseca se računijo obresti do konca minulega meseca, pri izplačah v drugi poli pa do 15. tekočega meseca.

Dalje je hranilnično društvo povišalo obrestno mero od kapitalov, posojenih na uknjižena dolžna pisma

od 5 na 6 gold. od 100.

Vsled tega sklepa bodo dolžniki od posojil, katera jim je hranilnica na uknjižena dolžna pisma izplačala, ali katera je ravnateljstvo do današnjega dne (30. novembra 1872) dovolilo,

od 1. julija 1873 dalje

6 0/0 obresti plačevali. Od pozneje (po 30. novembru 1872) dovoljenih posojil, bode pa hranilnica 6 0/0 obresti **1. januarja 1873** računati pričela.

Tudi je **od danes dalje** povišana obrestna mera kapitalov, posojenih na premakljive (ročne) zastave (državna dolžna pisma, zlato in srebro)

od 5 1/2 na 6 1/2 0/0.

Hranilnične bukvice se brezplačno izdajujejo.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice

v Ljubljani 30. novembra 1872.

(244—3)